

رتبه‌بندی توسعه مالی

مسابقه پولی و مالی

به گزارش مجمع جهانی اقتصاد، برخی از کشورهای همسایه رتبه‌های خوبی را در جهان در توسعه مالی به خود اختصاص داده‌اند.

بحران مالی جهانی ظاهر شده در طول ۱۸ ماه گذشته، تأکیدی بر نقش مرکزی نظام‌های مالی در توسعه اقتصادی کشورها بوده است. به طور خاص، اهمیت ثبات مالی به عنوان جنبه کلیدی نظام‌های مالی که مفاهیمی فراتر از مرزهای یک کشور دارد، به وضوح آشکار شده است. نیاز به پاسخگویی سیاست‌گذاران برای جلوگیری از عمق بخشیدن به این بحران موجب شده تا کشورها در مورد مکانیزم‌هایی برای مدیریت و نظارت بر نظام‌های مالی خود در سطوح جهانی و داخلی تجدید نظر کنند. از آنجایی که کشورهای مختلف همچنان عملکرد خود را نسبت به بحران فعلی مورد بررسی قرار می‌دهند تا امکان بروز اتفاق‌های مشابه در آینده را به حداقل برسانند و همچنین از اثربخشی اقدامات خود اطمینان حاصل کنند، اتخاذ چشم‌اندازی طولانی‌مدت در نقش و ماهیت نظام‌های مالی حیاتی به نظر می‌رسد.

به طور خاص، جهت پیشبرد رونق اقتصادی برای کل اقتصادهای جهان، ضروری است تا کلیه عواملی که در تسهیل نقش کلیدی نظام‌های مالی اهمیت دارند در نظر گرفته شوند. هدف گزارش توسعه مالی مجمع جهانی اقتصاد این است که هر ساله چارچوبی مشترک در اختیار سیاست‌گذاران قرار دهد تا این عوامل را شناخته و پیرامون آن بحث و تبادل نظر کنند. کشورهای پیش‌تاز نظام‌های مالی جهان که در این رتبه‌بندی قرار می‌گیرند، می‌توانند عملکرد خود را محک بزنند و بر این اساس اولویت‌هایی برای توسعه نظام مالی خود قرار دهند.

اما باید دانست که علاوه بر بسیاری عوامل مهم دیگر، عملکرد و رشد اقتصادی دراز مدت و همچنین رفاه در یک کشور به جایگاه آن در توسعه مالی مربوط می‌شود. توسعه مالی توسط عواملی همانند اندازه، عمق، میزان دسترسی و کارآمدی و ثبات یک نظام اقتصادی اندازه‌گیری می‌شود که بازارها، واسطه‌ها، وسعت دارایی‌ها، مؤسسات و قوانین این نظام را دربرمی‌گیرد. هرچه رتبه توسعه مالی بالاتر باشد، میزان دسترسی به خدمات مالی بیشتر است و بنابراین، تنوع ریسک بیشتری به وجود می‌آید. این مسئله مسیر رشد بلندمدت یک کشور را آشکارتر

با وجود بحران مالی سال گذشته، بسیاری از کشورهایی که در میانه این رده‌بندی قرار گرفته‌اند تغییر چندانی در رتبه شاخص خود نداشته‌اند، اما در این مورد، استثنای قابل توجهی هم وجود دارد. صعود امتیاز کلی برزیل، رتبه این کشور را از ۴۰ به ۳۴ ارتقا داده، در حالی که پاکستان با سقوط ۱۵ پله‌ای از رتبه ۳۴ به ۴۹ سقوط کرده که این امر نشان‌دهنده بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی و نتیجه آن بر نظام مالی این کشور است. به گزارش واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران»، ایران در این رتبه‌بندی لحاظ نشده است. ■

ساخته و به آن تداوم می‌بخشد و در نهایت رفاه و آسایش تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگانی را که به خدمات مالی دسترسی دارند توسعه می‌دهد.

امتیازها

آمارهای منتشر شده برای برخی کشورهای دنیا در خصوص رتبه‌بندی شاخص توسعه مالی نشان می‌دهد که بیشتر امتیازها در سال ۲۰۰۹ در مقایسه با سال ۲۰۰۸ کاهش چشمگیری یافته‌اند. به طور کلی، کشورهایی که با بیشترین کاهش روبه‌رو شده‌اند، اقتصادهای بزرگ صنعتی بوده‌اند. فرانسه، آلمان، ژاپن، بریتانیا و آمریکا از جمله این کشورها هستند. در میان اندک کشورهایی که با افزایش امتیاز روبه‌رو بوده‌اند، برزیل بیشترین افزایش را داشته است و استرالیا از این نظر در مکان دوم قرار دارد که نشان‌دهنده عملکرد خوب نظام مالی این کشورها علیرغم بی‌ثباتی سال گذشته است.

بنابراین، می‌توان گفت که ماهیت نسبی رکود در مورد اکثر کشورها مشخص‌کننده جایگاه آنها در این رتبه‌بندی بوده است. این مسئله در مورد ۱۰ کشور اول این رده‌بندی به خوبی قابل مشاهده است؛ این ۱۰ کشور به جز استرالیا در امتیاز کلی خود با کاهش مواجه شده‌اند.

همچنین مشاهده می‌شود که بریتانیا علیرغم کاهش چشمگیر امتیاز خود به رده اول صعود کرده، در حالی که کاهش امتیاز آمریکا این کشور را از رده نخست به سوم کشانده است. دو اقتصاد کوچک توسعه‌یافته آسیایی، یعنی هنگ‌کنگ و سنگاپور هم خود را به ترتیب به رتبه‌های چهارم و پنجم رساندند، در حالی که ژاپن از رتبه چهارم در سال گذشته به رتبه نهم سقوط کرده است. در این میان سه اقتصاد اروپایی، یعنی سوئیس، هلند و دانمارک جزو ۱۰ رتبه نخست هستند و فرانسه و آلمان با رتبه‌های ۱۱ و ۱۲ از ۱۰ رتبه نخست خارج شده‌اند.

رتبه‌بندی شاخص توسعه مالی

کشور	رتبه ۲۰۰۹	رتبه ۲۰۰۸	امتیاز ۲۰۰۹	درصد تغییر
انگلستان	۱	۲	۵/۲۸	-۰/۵۵
استرالیا	۲	۱۱	۵/۱۳	۰/۱۵
آمریکا	۳	۱	۵/۱۲	-۰/۸۳
سنگاپور	۴	۱۰	۵/۰۳	-۰/۱۲
هنگ‌کنگ	۵	۸	۴/۹۷	-۰/۲۶
کانادا	۶	۵	۴/۹۶	-۰/۳۰
سوئیس	۷	۷	۴/۹۱	-۰/۳۲
هلند	۸	۹	۴/۸۵	-۰/۳۷
ژاپن	۹	۴	۴/۶۴	-۰/۶۴
دانمارک	۱۰	-	۴/۶۴	-
فرانسه	۱۱	۶	۴/۵۷	-۰/۶۸
آلمان	۱۲	۳	۴/۵۴	-۰/۸۴
بلژیک	۱۳	۱۷	۴/۵۰	-۰/۰۶
سوئد	۱۴	۱۳	۴/۴۸	-۰/۲۷
اسپانیا	۱۵	۱۲	۴/۴۰	-۰/۵۰
ایرلند	۱۶	۱۴	۴/۳۹	-۰/۳۳
نروژ	۱۷	۱۵	۴/۳۸	-۰/۲۸
اتریش	۱۸	۱۸	۴/۲۸	-۰/۲۷
فنلاند	۱۹	۲۱	۴/۲۴	-۰/۲۱
امارات	۲۰	۱۶	۴/۲۱	-۰/۴۰
ایتالیا	۲۱	۲۲	۳/۹۸	-۰/۴۰
مالزی	۲۲	۲۰	۳/۹۷	-۰/۵۱
کره جنوبی	۲۳	۱۹	۴/۵۰	-۰/۰۶
عربستان	۲۴	۲۷	۴/۴۸	-۰/۲۷
اردن	۲۵	-	۴/۴۰	-۰/۵۰
چین	۲۶	۲۴	۴/۳۹	-۰/۳۳
بحرین	۲۷	۲۸	۴/۳۸	-۰/۲۸
اسرائیل	۲۸	۲۳	۴/۲۸	-۰/۲۷
پاناما	۲۹	۳۲	۴/۲۴	-۰/۲۱
کویت	۳۰	۲۶	۴/۲۱	-۰/۴۰

استخراج: «اقتصاد ایران» از مجمع جهانی اقتصاد